

Sygn. akt X Ca 208/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy X Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Konopka
Sędziowie:	SO Hanna Nowak (spr.) SO Edyta Dolińska - Kryś
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Sztuczyńska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie sprawy

z powództwa małoletniego M. W. reprezentowanego przez matkę A. W.

przeciwko R. W.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 11 czerwca 2013 roku, sygnatura akt V RC 813/12

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i drugim w ten tylko sposób, że podwyższa alimenty od pozwanego na rzecz małoletniego powoda M. W. do kwoty 500zł. /pięćset/ miesięcznie i oddala powództwo w pozostałej części,
- oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt X Ca 208/13

UZASADNIENIE

Przedstawicielka ustawowa małoletniego M. W. wniosła o podwyższenie renty alimentacyjnej ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia (...)r. w sprawie o sygn. akt X C (...)z kwoty 400 zł miesięcznie do kwoty 800 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu swego stanowiska wskazała, że żądanie podwyższenia renty alimentacyjnej jest usprawiedliwione wpływem 4 lat, wzrostem kosztów utrzymania syna związanym z rozpoczęciem przez dziecko nauki w szkole oraz

uczestnictwem w zajęciach dodatkowych (języki, basen, karate). Zdaniem powódki dochód pozwanego wzrósł i wynosi obecnie około 3.500 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy V Wydział Rodzinny i Nieletnich wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 r. podwyższył od pozwanego R. W. alimenty na rzecz małoletniego powoda M. W. z kwoty 400 zł miesięcznie, zasądzonej w wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia (...)r. w sprawie X C (...) do kwoty 600 zł miesięcznie, płatnej do rąk matki małoletniego powoda – A. W., począwszy od dnia 19 września 2012 r., do 15 –tego dnia każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, w pkt. 2 w pozostałym zakresie powództwo oddalił, w pkt. 3 odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi, w pkt. 4 wyrokowi w pkt. 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem z dnia (...)r. w sprawie X C (...)Sąd Okręgowy w (...) rozwiązał małżeństwo rodziców małoletniego powoda, zobowiązał pozwanego do ponoszenia kosztów utrzymania małoletniego syna w wysokości 400 zł miesięcznie. Według ówczesnego stanu rzeczy małoletni mieszkający z matką prowadzącą samodzielnie gospodarstwo domowe i zarabiającą 1.000 zł miesięcznie miał 4 lata i jego miesięczny koszt utrzymania opiewał na łączną kwotę 800 zł. Sąd pierwszej instancji dokonał przy tym szczegółowego rozliczenia kosztów dziecka, a także ustalił, że pozwany zarabiał 1.300 zł netto, a po zwolnieniu go z pracy miał założyć bar kebab.

Aktualnie matka małoletniego jest bezrobotna, posiada doświadczenie w pracy sprzedawcy. W grudniu 2012 r. wróciła do Polski ze Szwecji, gdzie pracowała czasowo jako sprzątaczką i zarabiała w przeliczeniu na złotówki 6.000 zł miesięcznie. W tym czasie syn znajdował się pod pieczę jej rodziców z którymi obecnie prowadzi gospodarstwo domowe. Ojciec przedstawicielki ustawowej powoda jest osobą bezrobotną, matka zaś uzyskuje dochody na poziomie około 1.200 – 1260 zł. Udział w opłatach mieszkaniowych wynosi 200 zł miesięcznie, żywność 300 zł, środki higieny 100 zł, obuwie 100 zł, lekarstwa 70 zł, wydatki szkolne 66 zł, zajęcia dodatkowe 230 zł, potrzeby kulturalne itp. 200 zł. Pozwany na swoim utrzymaniu oprócz małoletniego powoda ma także dwoje małoletnich dzieci urodzonych w (...) i 2012 r., jego żona przebywa na urlopie wychowawczym jej świadczenia wynoszą 400 zł miesięcznie. Wcześniej pracowała jako pomoc domowa i zarabiała około 1.200 zł w skali miesiąca. Pozwany zarabia obecnie 1.500 zł na stanowisku kucharza w hotelu (...), gdzie jest zatrudniony od 1 kwietnia 2012 r. Rodzina pozwanego zajmuje mieszkanie wynajmowane od gminy którego miesięczne utrzymanie pochłania około 400 zł. Na remont mieszkania pozwany zaciągnął kredyt w wysokości 14.000 zł a miesięczna rata kredytu kształtuje się na poziomie 350 zł, nie posiada on żadnego majątku jest zdrowy.

Swoje rozstrzygnięcie sąd pierwszej instancji oparł o treść art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zgodnie z którym - w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej stosunku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do podwyższenia lub obniżenia obowiązku alimentacyjnego. Sąd pierwszej instancji ustalił że od czasu uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy nastąpiła zasadnicza zmiana usprawiedliwionych kosztów utrzymania dziecka, która uzasadniała częściowe uwzględnienie powództwa. W tym bowiem okresie nastąpił rozwój małoletniego powoda a tym samym wzrost jego usprawiedliwionych potrzeb. Potrzeby małoletniego zwiększyły się zdaniem Sądu z kwoty 800 zł do kwoty 1.200-1250 zł a zatem o około 400-450 zł.

Sąd pierwszej instancji zbadał także aktualne możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego. Stwierdził, że jego sytuacja jest nieporównywalnie lepsza od przez niego wskazywanej. Sąd w rozstrzygnięciu oparł się także o treść art. 135 krio i wziął pod uwagę zmianę sytuacji rodzinnej pozwanego która wynika z narodzin jego kolejnych dzieci, co spowodowało stan pewnego obniżenia standardu życia wszystkich członków rodziny. Sąd dokonał także oceny możliwości majątkowych i zarobkowych matki powoda i na tej podstawie doszedł do wniosku, że jest ona w stanie ponosić połowę wzrostu kosztów utrzymania syna. Zdaniem Sądu dotychczasowa wysokość renty alimentacyjnej obciążająca pozwanego powinna być powiększona o kwotę 200 zł dając kwotę 600 zł w pozostałej części koszty utrzymania małoletniego nadal powinny obciążać jego matkę. Powództwo w pozostałej części Sąd oddalił jako niezasadne.

W dalszej części uzasadnienia Sąd zawarł rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany wnosząc jednocześnie o zmianę orzeczenia poprzez zasądzenie na rzecz powoda alimentów w dotychczasowej kwocie 400 zł. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, ponadto wniósł o zwolnienie go pod konieczności ponoszenia kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie Sąd Okręgowy zauważa, że postępowanie dowodowe przed Sądem I instancji zostało przeprowadzone w sposób prawidłowy, jednakże Sąd Odwoławczy nie podzielił wszystkich ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy w szczególności w zakresie dotyczącym możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego. W konsekwencji Sąd Okręgowy zakwestionował także ustalone przez Sąd pierwszej instancji koszty utrzymania małoletniego powoda.

Zauważyć należy, że górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 krio), choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1972 r., III CRN 470/71). W niniejszej sprawie u podstaw podjętego rozstrzygnięcia legła ocena Sądu Rejonowego, wyrażająca się stwierdzeniem, że pozwany ma zarobkowe i majątkowe możliwości świadczenia na rzecz syna kwoty w wysokości odpowiadającej ustalonemu obowiązkowi alimentacyjnemu. Z twierdzeniem tym nie sposób się jednak zgodzić. Zarobki pozwanego w kwocie 1.300 zł., przy jego comiesięcznych wydatkach nie kwestionowanych przez stronę przeciwną, nie pozwalają mu na partycypowanie w usprawiedliwionych kosztach utrzymania dziecka w kwocie 600 zł miesięcznie. Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami i dzielić się z nimi nawet najskromniejszymi dochodami. Jednak zasada równej stopy życiowej, nie oznacza mechanicznego podziału osiągniętych przez rodziców dochodów, jej istota sprowadza się do zbliżonego z rodzicami (nie zaś wyższego) zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb dzieci przy uwzględnieniu ich wieku, stanu zdrowia, kierunku szkolenia oraz innych indywidualnych okoliczności. Reasumując to od faktycznych możliwości zarobkowych rodziców zależeć będzie jaką kwotę będą mogli przekazywać na utrzymanie dziecka. Sąd Odwoławczy zwraca uwagę na to, że pozwany jest jeszcze ojcem dwójki małoletnich dzieci urodzonych w (...) i 2012 r. Wobec powyższego rozważyć należało, czy po stronie pozwanego nie nastąpiła taka zmiana stosunków, która pociągałaby za sobą konieczność obniżenia ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem powoda. Sąd drugiej instancji uznał, że taka zmiana stosunków faktycznie miała miejsce z uwagi na konieczność realizowania obowiązku alimentacyjnego także w stosunku do dzieci pochodzących z drugiego małżeństwa. Co prawda sam fakt urodzenia się kolejnego dziecka nie pociąga za sobą automatycznie ustania obowiązku alimentacyjnego w stosunku do pozostałych dzieci. Może on jednak wpłynąć na rozmiar istniejącego obowiązku (wysokość rat alimentacyjnych). Zdaniem Sądu Odwoławczego w obecnej sytuacji finansowej pozwany zarabiający około 1.300 zł nie jest w stanie partycypować w kosztach utrzymania powoda w kwocie wyższej niż 500 zł miesięcznie zwłaszcza, że ciąży na nim obowiązek alimentacyjny w stosunku do trojga dzieci., a nie jednego. Jednocześnie brak było podstaw do obniżenia obowiązku do kwoty 400 zł jak domagał się tego skarżący. Potrzeby małoletniego syna niewadliwie wzrosły na przestrzeni trzech lat (tj. od zasądzenia alimentów w wyroku rozwodowym), a do tej pory pozwany nie dokładał się do kosztów utrzymania syna przerzucając ciężar w tym zakresie na matkę dziecka. Fakt posiadania dzieci z nowego związku nie może odbywać się kosztem i ze szkodą dla syna z poprzedniego małżeństwa. Sąd Odwoławczy uznał także, że możliwości finansowe pozwalają mu na partycypowanie w kosztach na poziomie 500 zł miesięcznie. Tym bardziej, że pozwany zaciągnął kredyt w wysokości 14.000 zł, którego miesięczna rata opiewa na kwotę 350 zł. Musiał zatem wykazać się zdolnością kredytową wobec banku zwłaszcza, że obecnie banki prowadzą zaostrzoną politykę w zakresie udzielania kredytów.

Uznanie przeto przez Sąd Rejonowy, że obciążenie pozwanego obowiązkiem alimentacyjnym względem syna w rozmiarze 600 zł miesięcznie odpowiada jego możliwościom zarobkowym, nastąpiło z naruszeniem art. 135 § 1 krio.

W ocenie Sądu II instancji, kwotą która odpowiada zarówno usprawiedliwionym potrzebom powoda, jak również możliwościom zarobkowym pozwanego, jest kwota 500 zł miesięcznie i w takiej wysokości alimenty pozwany winien uiszczać na rzecz syna.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i 2 w ten tylko sposób, że podwyższył od pozwanego alimenty na rzecz małoletniej powódki do kwoty 500 zł miesięcznie począwszy i oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 1 wyroku). W pkt 2 Sąd Okręgowy w oparciu o art. 385 k.p.c. apelację oddalił w pozostałej części.